

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 48/04-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. marca 2004 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. M., K., zastúpeného advokátom Mgr. R. B., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia základných práv na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky vyjadrením Slovenskej komory exekútorov obsiahnutým v návrhu na vymenovanie exekútora doručenom Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 17. apríla 2002 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 sp. zn. 7 SŽ 85/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2002 doručená, 8. októbra 2002 doplnená, 9. decembra 2002 rozšírená a 6. júna 2003 opätovne doplnená sťažnosť JUDr. M. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia základných práv na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat'

a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 a 4 ústavy vyjadrením Slovenskej komory exekútorov (ďalej aj „komora“) obsiahnutým v návrhu na vymenovanie exekútora doručenom Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo spravodlivosti“) 17. apríla 2002 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z 13. novembra 2002 sp. zn. 7 Sž 85/02.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) 1. marca 2002 požiadal komoru o podanie návrhu na vymenovanie za súdneho exekútora ministrom spravodlivosti a k svojmu podaniu pripojil všetky doklady, ktoré preukazovali splnenie podmienok ustanovených § 10 ods. 1 Exekučného poriadku nevyhnutné pre vymenovanie za súdneho exekútora.

Komora v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 Exekučného poriadku doručila 17. apríla 2002 ministerstvu spravodlivosti návrh na vymenovanie za súdneho exekútora, ku ktorému pripojila stanovisko, že vymenovanie sťažovateľa za súdneho exekútora neodporúča z dôvodu, že: „v Bratislave je v súčasnosti 44 súdnych exekútorov, čím vznikajú problémy pri udržaní sa existujúcich súdnych exekútorov a nie je žiadúce tento stav ďalej zhoršovať.“

Minister spravodlivosti vo svojom rozhodnutí z 25. júna 2002 č. 7565/2002-410, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 29. júna 2002, „akceptoval neodporúčanie Slovenskej komory exekútorov“ a sťažovateľa nevymenoval za súdneho exekútora.

Sťažovateľ sa o uvedených dôvodoch nevymenovania za súdneho exekútora dozvedel z listu ministerstva spravodlivosti z 9. júla 2002, pričom informácie mu boli poskytnuté na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

Sťažovateľ ďalej uviedol, že predmetná „... sťažnosť smeruje voči vydaniu vyjadrenia, ktorým Slovenská komora exekútorov neodporúčila vymenovať sťažovateľa za súdneho exekútora. Jedná sa teda o postup, resp. zásah Slovenskej komory exekútorov,

ktorým podľa názoru sťažovateľa, boli porušené jeho práva a slobody. Exekučný poriadok v ustanoveniach § 218a až 218c upravuje možnosť podávania sťažnosti proti činnosti Slovenskej komory exekútorov, avšak o tejto sťažnosti rozhoduje ministerstvo spravodlivosti. Podanie takejto sťažnosti by však smerovalo voči neodporúčaniu Slovenskej komory exekútorov, ktoré si však ministerstvo spravodlivosti osvojilo a práve na základe tohto neodporúčajúceho stanoviska sa minister spravodlivosti rozhodol nevymenovať sťažovateľa za súdneho exekútora. Podanie takejto sťažnosti nemá právne relevantný význam a tieto skutočnosti považujeme za dôvody hodné osobitného zreteľa. Sťažovateľ preto žiada Ústavný súd SR o postup podľa § 53 ods. 2 cit. zák., v zmysle ktorého Ústavný súd SR neodmietne prijatie sťažnosti, ak sťažovateľ nevyčerpal riadne opravné prostriedky z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V tejto veci sťažovateľ poukazuje aj na Uznesenie ÚS SR č. 11 /02-20 zo dňa 31. 01. 2002, v ktorej bol vyslovený právny názor, v zmysle ktorého podávanie sťažnosti voči činnosti Slovenskej komory exekútorov nie je konaním končiacim rozhodnutím o merite veci, a preto aj z tohto pohľadu sa podanie sťažnosti vyhodnotilo ako bezpredmetné. Pokiaľ sa jedná o ďalšie právne prostriedky, ktoré by mal sťažovateľ vyčerpať pred podaním ústavnej sťažnosti, tak takýmto prostriedkom nie je ani preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako O. s. p.), nakoľko podľa názoru sťažovateľa neodporúčajúce stanovisko nie je rozhodnutím, jedná sa o vyjadrenie orgánu záujmovej samosprávy a takéto vyjadrenia sú vylúčené zo súdneho preskúmania zákonnosti podľa piatej časti O. s. p., a to konkrétne podľa ustanovenia § 248 ods. 1 O. s. p. Vyjadrenie, či Slovenská komora exekútorov odporúča alebo neodporúča menovanie za súdneho exekútora podľa ustanovenia § 11 ods. 2 (druhá veta) Exekučného poriadku, je len pomocným prostriedkom pre ministra spravodlivosti pri rozhodovaní o vymenovaní alebo nevymenovaní za súdneho exekútora. S vydaním neodporúčajúceho stanoviska komory zákon nespája nevyhnutný dôsledok nevymenovania za súdneho exekútora. Nejedná sa preto o rozhodnutie, ale len o vyjadrenie, ktoré je Slovenská komora exekútorov oprávnená vydať a takéto rozhodnutia nemôžu byť predmetom preskúmania v správnom súdnictve. Tomuto právnomu záveru nasvedčuje aj skutočnosť, že stanovisko k vymenovaniu za súdneho exekútora je podľa ustanovenia § 11 ods. 3 Exekučného poriadku integrálnou súčasťou návrhu na vymenovanie súdneho exekútora, ktoré predkladá komora v návrhu na vymenovanie, a preto keby malo

byť toto stanovisko predmetom súdneho preskúmania, tak by predmetom preskúmania mal byť návrh na vymenovanie za súdneho exekútora s neodporúčajúcim stanoviskom, čo samozrejme odporuje logike veci. Je teda zrejmé, že takýto návrh nie je spôsobilý na preskúmanie podľa piatej časti O. s. p.

Pokiaľ sa jedná o právnu povahu vyjadrenia komory, ktoré podáva podľa ustanovenia § 11 ods. 2 (druhá veta) Exekučného poriadku, tak sa jedná o akt orgánu verejnej správy, ktorý síce nemá povahu správneho rozhodnutia, avšak tento akt podáva orgán záujmovej samosprávy na základe zákona. A teda sa jedná o individuálny správny akt, ktorým orgán verejnej správy vykonáva svoju pôsobnosť, ktorá mu bola zverená na základe zákona. Aj takéto individuálne správne akty však musia byť v súlade s Ústavou SR, zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, nesmú ísť proti týmto predpisom, resp. nad ich rámec. Pokiaľ zákon zveruje komore exekútorov podať v návrhu na vymenovanie za súdneho exekútora vyjadrenie, či menovanie odporúča alebo nie, tak toto vyjadrenie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, a najmä Ústavou SR. Napríklad komora nemôže podať negatívne stanovisko k menovaniu za súdneho exekútora z dôvodu príslušnosti k určitému náboženstvu alebo politickému zoskupeniu a pod. Ak komora vydá takéto vyjadrenie a toto vyjadrenie nepodlieha súdnemu preskúmaniu zákonnosti podľa piatej časti O. s. p., tak z povahy veci je zrejmé, že v právnom štáte takéto individuálne správne akty, nemôžu ostať v platnosti a musia byť zrušené, navyše ak sú v rozpore s Ústavou SR a porušujú sa nimi základné ľudské práva a slobody garantované Ústavou SR a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Z hľadiska čl. 127 Ústavy SR ako aj § 50 Zákon č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov možno takéto neodporúčajúce stanovisko kvalifikovať ako opatrenie alebo iný zásah, ktorým došlo k porušeniu základných práv a slobôd a ktoré sú predmetom preskúmania ústavnosti Ústavným súdom. Z uvedeného dôvodu sa preto sťažovateľ obrátil na Ústavný súd SR“.

Podľa presvedčenia sťažovateľa „z uvedeného popisu skutkového a právneho stavu je zrejmé, že Slovenská komora exekútorov vydaním neodporúčajúceho stanoviska k menovaniu za súdneho exekútora porušila práva sťažovateľa garantované čl. 35 ods. 1

Ústavy SR a čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojitosti s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a čl. 12 ods. 4 Ústavy SR“.

Pokiaľ ide o tvrdené porušenie čl. 35 ods. 1 ústavy, sťažovateľ k tomu uviedol, že „z ustanovení Exekučného poriadku vyplýva, že uchádzač o výkon funkcie exekútora, ktorý splňa zákonom ustanovené podmienky pre výkon tejto funkcie, má právny nárok na výkon tejto funkcie, a teda aj na menovanie za súdneho exekútora. Exekučný poriadok neoprávňuje ministra spravodlivosti, aby určoval počet exekútorov, resp. určoval obmedzenia výkonu tejto funkcie. Takisto ani komora exekútorov nemôže podávať negatívne stanoviská v návrhu na nevymenovanie za súdneho exekútora z týchto dôvodov a prípadné negatívne stanovisko k menovaniu sa nesmie zakladať na ľubovôli, resp. na dôvodoch, ktoré sú v nesúlade s právnymi predpismi. Komora musí svoje negatívne stanovisko k vymenovaniu za súdneho exekútora riadne odôvodniť, pričom tieto dôvody nesmú byť v rozpore s právnymi predpismi. A preto dôvodom na podanie negatívneho stanoviska k menovaniu za súdneho exekútora nemôže byť dôvod, že uchádzač o výkon tejto funkcie si určil sídlo výkonu svojej funkcie v žiadosti o podanie návrhu na vymenovanie. Jedná sa o protiústavný postup. Uchádzači o výkon funkcie exekútorov, ktorí si určili sídlo exekútorského úradu v Bratislave, boli diskriminovaní oproti uchádzačom, ktorí si určili sídlo mimo Bratislavy. Pričom podotýkam, že z ustanovení Exekučného poriadku jasne vyplýva, že uchádzač o výkon funkcie exekútora si určuje svoje sídlo a minister spravodlivosti ho vymenuje do sídla, ktoré si sám určil v návrhu na podanie žiadosti o vymenovanie. Uchádzač o výkon funkcie exekútora má právo, aby komora exekútorov podala v návrhu na vymenovanie za súdneho exekútora stanovisko, ktoré je v súlade s právnymi predpismi. A v prípade, že toto stanovisko nevydá, resp. vydá v rozpore so zákonom, je potrebné, aby bolo zrušené.

Dôvody, ktoré môže viesť komoru k vydaniu neodporúčajúceho stanoviska, musia byť v súlade so zákonom a inými predpismi, takýmto dôvodom, je napríklad nedostatočné vzdelanie pre výkon funkcie exekútora, ktoré vyžaduje Exekučný poriadok alebo strata bezúhonnosti a pod. Komora si však nemôže určovať vyjadrenia a stanoviská, ktoré sú v rozpore s právnymi predpismi a ktoré vôbec nemajú zákonný podklad a zakladajú sa len na ľubovôli“.

Pokiaľ ide o tvrdené porušenie čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2 a 4 ústavy, sťažovateľ k tomu uviedol, že „podľa názoru sťažovateľa vydaním negatívneho stanoviska k menovaniu za súdneho exekútora došlo k porušeniu jeho práva na výkon povolania, podnikania, resp. inej zárobkovej činnosti, ktoré mu priznáva čl. 35 ods. 1 Ústavy SR ako aj práva na prístup k iným verejným funkciám, ktoré mu priznáva ustanovenie čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa. Funkcia exekútora ako štátom určenej a splnomocnenej osoby na výkon exekučnej činnosti, ktorá má postavenie verejného činiteľa, je bez pochyb inou verejnou funkciou, ktorú ustanovuje čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. A preto každý má právo na prístup k tejto verejnej funkcii za rovnakých podmienok. Je to ústavné právo každého občana. Podmienky na prístup k tejto verejnej funkcii stanovuje Exekučný poriadok. Vydaním stanoviska, ktorým komora neodporučila sťažovateľa vymenovať za súdneho exekútora z dôvodu, že sťažovateľ si určil sídlo výkonu svojej funkcie v Bratislave, došlo k porušeniu práva na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. Nakoľko uchádzači, ktorí si určili sídlo exekútorského úradu mimo Bratislavy boli zvýhodnení vydaním odporúčajúceho stanoviska oproti tým, ktorí si určili sídlo v Bratislave, ktorým komora vydala neodporúčajúce stanovisko. Rovnaké podmienky pre prístup k tejto verejnej funkcii neboli zachované, nakoľko pri prístupe k tejto verejnej funkcii bola zvýhodnená určitá skupina uchádzačov oproti inej skupine, a toto zvýhodnenie nemalo zákonný a ani ústavný podklad, ale sa zakladalo na ľubovôli Slovenskej komory exekútorov, resp. na protizákonných a protiústavných dôvodoch, ktoré si navyše osvojil minister spravodlivosti.

Sťažovateľ má ďalej za to, že týmto stanoviskom došlo aj k porušeniu čl. 12 ods. 4 Ústavy SR, v zmysle ktorého nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody. Tým, že si uplatnil svoje právo na výkon povolania podľa čl. 35 ods. 1 ako aj právo na prístup k inej verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR a v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku si realizoval tieto ústavné práva tak, že si určil miesto výkonu svojej funkcie v Bratislave, mu bola spôsobená ujma na právach tak, že ho komora neodporučila vymenovať za súdneho exekútora. Pričom táto ujma na právach bola spôsobená len preto, že si sťažovateľ uplatňoval svoje ústavné

práva. Rovnako má sťažovateľ za to, že týmto postupom došlo aj k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy SR“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal túto ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a po prerokovaní veci vydal nasledovný nález:

„1. Slovenská komora exekútorov vydaním vyjadrenia obsiahnutého v Návrhu na vymenovanie za súdneho exekútora sťažovateľa JUDr. M. M., doručenom Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 17. 04. 2002, predmetom ktorého bolo neodporúčanie Slovenskej komory exekútorov vymenovať sťažovateľa JUDr. M. M. za súdneho exekútora z dôvodu, že v Bratislave je 44 súdnych exekútorov, čím vznikajú problémy pri udržaní sa existujúcich súdnych exekútorov a nie je žiaduce tento stav ďalej zhoršovať, porušila právo sťažovateľa JUDr. M. M. na slobodnú voľbu povolania a práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, zaručené v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, právo na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, zaručené v čl. 30 ods. 3 (správne v čl. 30 ods. 4) Ústavy SR a právo, predmetom ktorého je zákaz pôsobenia ujmy na právach pre to, že si uplatňuje základné ľudské práva a slobody, zaručené v čl. 12 ods. 4 Ústavy SR v spojitosti s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR.

2. Zrušuje sa v plnom rozsahu napadnuté vyjadrenie Slovenskej komory exekútorov, obsiahnuté v Návrhu na vymenovanie za súdneho exekútora sťažovateľa JUDr. M. M., doručenom Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 17. 04. 2002, predmetom ktorého bolo neodporúčanie Slovenskej komory exekútorov vymenovať sťažovateľa JUDr. M. M. za súdneho exekútora z dôvodu, že v Bratislave je 44 súdnych exekútorov, čím vznikajú problémy pri udržaní sa existujúcich súdnych exekútorov a nie je žiaduce tento stav ďalšej zhoršovať a zakazuje sa Slovenskej komore exekútorov pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa na slobodnú voľbu povolania a práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, zaručené v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, práva na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, zaručené v čl. 30 ods. 3 (správne v čl. 30 ods. 4) Ústavy SR a práva, predmetom ktorého je zákaz pôsobenia ujmy na právach pre to, že si uplatňuje základné ľudské práva a slobody, zaručené v čl. 12 ods. 4 Ústavy SR v spojitosti s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR vydávaním vyjadrení s takýmto obsahom“.

Sťažovateľ sa domáhal aj vydania nasledovného predbežného opatrenia: „Pozastavujú sa účinky vyjadrenia Slovenskej komory exekútorov obsiahnuté v Návrhu na vymenovanie za súdneho exekútora sťažovateľa JUDr. M. M., doručenom Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 17.04.2002, predmetom ktorého bolo neodporúčanie Slovenskej komory exekútorov vymenovať sťažovateľa JUDr. M. M. za súdneho exekútora z dôvodu, že v Bratislave je 44 súdnych exekútorov, čím vznikajú problémy pri udržaní sa existujúcich súdnych exekútorov a nie je žiaduce tento stav ďalej zhoršovať a ukladá sa Slovenskej komore exekútorov zdržať sa opatrení s takýmto obsahom ako napadnuté opatrenie, a to do právoplatného skončenia konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

V podaní, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 9. decembra 2002 sťažovateľ uviedol:

«Sťažovateľ podáva v súlade s ustanovením čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky a § 49 Zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky a, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov rozšírenie ústavnej sťažnosti k pôvodnej ústavnej sťažnosti zo dňa 12. 08. 2002, ktorá smerovala voči Slovenskej komore exekútorov.

Sťažovateľ podáva rozšírenie ústavnej sťažnosti proti právoplatnému Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. č. 7 Sž 85/02, zo dňa 13. 11. 2002, ktorý zamietol žalobu sťažovateľa vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR ako žalovaného správneho orgánu, spis. č. 7565/2002-410 zo dňa 25. 06. 2002, ktorým nebol sťažovateľ vymenovaný za súdneho exekútora. Sťažovateľ súčasne označuje ďalšieho porušovateľa práv, a to Najvyšší súd Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava.(...)

Najvyšší súd SR Rozsudkom zo dňa 13. 11. 2002 zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR ako žalovaného správneho orgánu, spis. č. 7565/2002-410 zo dňa 25. 06. 2002, ktorým nebol sťažovateľ vymenovaný za súdneho exekútora. Podľa názoru najvyššieho súdu je v konečnom dôsledku na ministrovi spravodlivosti koho vymenuje za súdneho exekútora. Ustanovenie § 11 ods. 1 Exekučného poriadku hovorí o tom, že minister „vymenuje“ do exekútorskeho úradu exekútora. Zákon však nehovorí o povinnosti vymenovať za súdneho exekútora. Najvyšší

súd SR ďalej argumentuje, že ak by zákonodarca mal v úmysle uložiť ministrovi spravodlivosti povinnosť vymenovať príslušnú osobu za súdneho exekútora, určil by to priamo v zákone, pretože v právnej legislatíve pojem „musí“ resp. iný adekvátny pojem používa.

Podľa názoru sťažovateľa Najvyšší súd SR rozhodol na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené a zároveň nimi neboli chránené označené základné práva a slobody, ktoré mali byť chránené v rámci všeobecného súdnictva. (...)

Sťažovateľ v súlade s ustanovením § 50 ods. 1 písm. a) cit. zák. má za to, že nedostatočným preskúmaním zákonnosti správneho rozhodnutia boli porušené nasledovné práva sťažovateľa, a to právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa ustanovenia čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa ustanovenia čl. 30 ods. 4 Ústavy SR a právo, predmetom ktorého je zákaz pôsobenia ujmy na právach preto, že si uplatňuje základné ľudské práva a slobody podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

Minister spravodlivosti SR ako vedúci ústredného orgánu štátnej správy má právomoc podľa Exekučného poriadku vymenovávať a odvolávať súdnych exekútorov za podmienok ustanovených príslušným zákonom. Pri výkone tejto právomoci ako štátny orgán však musí postupovať nielen v súlade s ustanoveniami zákona, ale hlavne v súlade s ustanoveniami Ústavy SR. Neprináleží sťažovateľovi posudzovať právny názor najvyššieho súdu vyslovený v odôvodnení napadnutého rozsudku, v zmysle ktorého minister spravodlivosti SR nemusí vymenovať za súdneho exekútora každého, kto spĺňa podmienky, nakoľko v zákone absentuje spojenie „je povinný“ alebo iné spojenie rovnakého významu. Ústavne neutržateľná je však koncepcia, v zmysle ktorej minister spravodlivosti môže ľubovoľne rozhodovať, koho za súdneho exekútora vymenuje. Aj pri výkone právomoci je štátny orgán povinný postupovať tak, aby sa jeho rozhodnutie zakladalo na dôvodoch, ktoré sú v súlade s Ústavou SR a zákonmi a ktoré sa zakladajú na objektívnom postupe orgánu verejnej správy. (...) Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek ústavných limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02.) V prejednávanej veci nebol objektívny postup zachovaný čo viedlo hlavne k porušeniu práva na prístup k inej verejnej funkcii za

rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. V čase vydania rozhodnutia o nevyzmenovaní sťažovateľa za súdneho exekútora z dôvodu nadbytku súdnych exekútorov v Bratislave bolo ministrom spravodlivosti rozhodnuté o vymenovaní inej osoby za súdneho exekútora v Bratislave, ktorá navyše podľa názoru sťažovateľa nespĺňala zákonné podmienky pre vymenovanie za súdneho exekútora. Dôvody takéhoto postupu však bližšie neodôvodnil minister spravodlivosti ani najvyšší súd sa nimi nezaoberal pri preskúmaní zákonnosti sporného rozhodnutia. Rovnaké podmienky pre prístup k verejnej funkcii neboli zachované, čo viedlo k uprednostneniu jedného kandidáta pred druhým bez zodpovedajúceho odôvodnenia. Tento postup ministra spravodlivosti nebol ničím odôvodnený a nezakladal sa na objektívnom postupe.(...) Súčasťou obsahu práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR je, aby orgány majúce povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o funkciu a pri ustanovení do funkcie si tieto povinnosti plnili a tak zaručili možnosť prístupu k voleným a iným verejným funkciám. Ak tieto orgány porušia svoje povinnosti, a tak sťažia, uľahčia alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu alebo ustanovenie do funkcie niektorého uchádzača, tak tým porušia jeho právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. (II. ÚS 75/01). V tomto smere porušila právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR aj Slovenská komora exekútorov, ktorá v rovnakom časovom období uprednostnila jedného uchádzača pred druhým. Opätovne poznamenávam, že z dôvodov uvedených v pôvodnej ústavnej sťažnosti došlo aj k porušeniu ostatných ústavou garantovaných práv sťažovateľa, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že je vecou súdneho exekútora, aké sídlo výkonu funkcie si určí a za výkon tohto práva nesmie byť diskriminovaný.(...)

Z uvedeného popisu skutkového a právneho stavu veci je zrejmé, že Najvyšší súd SR nedostatočným preskúmaním zákonnosti sporného rozsudku porušil práva sťažovateľa garantované čl. 35 ods. 1 Ústavy SR a čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojitosti s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a čl. 12 ods. 4 Ústavy SR a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal „celú ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a okrem návrhu, ktorý som už uviedol v pôvodnej ústavnej sťažnosti zo dňa 12. 08. 2002 vydal nasledovný nález:

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky Rozsudkom, spis. zn. 7 Sž 85/02 zo dňa 13. 11. 2002, ktorým nedostatočne preskúmal zákonnosť rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, spis. č. 7565/2002-410 zo dňa 25. 06. 2002, porušil právo sťažovateľa JUDr. M. M. na slobodnú voľbu povolania a práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, zaručené v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, právo na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, zaručené v čl. 30 ods. 3 (správne v čl. 30 ods. 4) Ústavy SR a právo, predmetom ktorého je zákaz pôsobenia ujmy na právach pre to, že si uplatňuje základné ľudské práva a slobody, zaručené v čl. 12 ods. 4 Ústavy SR v spojitosti s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

2. Zrušuje sa v plnom rozsahu Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. č. 7 Sž 85/02 zo dňa 13. 11. 2002 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...) Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa ods. 1 obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že:

Slovenská komora exekútorov vyjadrením obsiahnutým v návrhu na vymenovanie exekútora doručenom Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 17. apríla 2002, ktorým nedoporučilo vymenovanie sťažovateľa za súdneho exekútora, porušila jeho základné právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a právo na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 a 4 ústavy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 13. novembra 2002 sp. zn. 7 SŽ 85/02, ktorým nedostatočne preskúmal zákonnosť rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 25. júna 2002 č. 7565/2002-410 porušil základné právo sťažovateľa na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú

zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a právo na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 a 4 ústavy.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobe, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 35 ods. 2 ústavy zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností.

1. Podstata prvej námietky sťažovateľa spočívala v tom, že Slovenská komora exekútorov vydaním stanoviska, ktorým ho neodporučila vymenovať za súdneho exekútora s odôvodnením, že „v Bratislave je v súčasnosti 44 súdnych exekútorov, čím vznikajú problémy pri udržaní sa existujúcich súdnych exekútorov a nie je žiadúce tento stav ďalej zhoršovať“, porušila jeho označené základné práva, pretože podľa názoru sťažovateľa „komora exekútorov nemôže podávať negatívne stanoviská v návrhu na nevymenovanie za súdneho exekútora z týchto dôvodov a prípadné negatívne stanovisko k menovaniu sa nesmie zakladať na ľubovôli, resp. na dôvodoch, ktoré sú v nesúlade s právnymi predpismi“.

Podľa § 11 ods. 1 Exekučného poriadku exekútora vymenuje do exekútorského úradu minister. Sídlo exekútorského úradu si určuje exekútor v žiadosti o vymenovanie.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia Exekučného poriadku návrh na vymenovanie exekútora predkladá komora na základe žiadosti toho, kto spĺňa podmienky ustanovené v § 10. K návrhu na vymenovanie exekútora pripojí komora svoje vyjadrenie, či vymenovanie exekútora odporúča.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia Exekučného poriadku ak komora nepredloží návrh do jedného mesiaca po tom, ako jej bola doručená takáto žiadosť, minister vymenuje exekútora aj bez návrhu.

Z citovaných ustanovení Exekučného poriadku vyplýva, že o vymenovaní do exekútorského úradu rozhoduje minister spravodlivosti a že návrh komory nemá záväzný, ale iba odporúčací charakter, čomu nasvedčuje znenie ustanovenia § 11 ods. 3 Exekučného poriadku, podľa ktorého minister spravodlivosti vymenuje exekútora aj bez návrhu. Inými slovami povedané, minister spravodlivosti pri vymenovaní do exekútorského úradu nie je viazaný návrhom komory, preto Slovenská komora exekútorov vyjadrením obsiahnutým v návrhu na vymenovanie exekútora doručenom Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 17. apríla 2002, ktorým nedoporučilo vymenovanie sťažovateľa za súdneho exekútora, ani nemohla porušiť jeho základné právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a právo na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 a 4 ústavy. Možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd prípadne posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, by sa v danom prípade týkala samotného rozhodnutia Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 25. júna 2002 č. 7565/2002-410, ktoré však sťažovateľ v tomto konaní pred ústavným súdom priamo nenapadol a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ministra spravodlivosti) ani neoznačil za účastníka tohto konania. Preto bolo potrebné v tejto časti odmietnuť sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

2. V časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia jeho práva na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a práva na prístup k iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 a 4 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 sp. zn. 7 SŽ 85/02 ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ síce tvrdí, že najvyšší súd „nedostatočne preskúmal zákonnosť rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 25. júna 2002 č. 7565/2002-410“, avšak nenapadol konanie pred najvyšším súdom ani jeho rozsudok z hľadiska základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ktorý je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). Sťažovateľ teda nenamietal, že by v konaní pred najvyšším súdom nemohol riadne uplatniť svoje návrhy na dokazovanie alebo sa vyjadriť k návrhom (vyjadreniam) druhého účastníka konania (ministerstva), alebo že by boli inak porušené základné princípy práva na spravodlivé súdne konanie.

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorej ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 22/03, I. ÚS 44/03). Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecného súdu, bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecného súdu (v danom prípade najvyššieho súdu) vo veci sťažovateľa, t. j. prejednanie a rozhodnutie

o nezákonnosti nevymenovania sťažovateľa za súdneho exekútora, je zlučiteľné s citovanými článkami ústavy.

Podstatou tvrdení sťažovateľa o „nedostatočnom preskúmaní zákonnosti rozhodnutia ministerstva“ najvyšším súdom je vlastne jeho nesúhlas s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom všeobecného súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení vo veci sťažovateľa. Avšak skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie „nároku“ uplatneného sťažovateľom najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy. Z rozhodnutia najvyššieho súdu napadnutého sťažnosťou totiž vyplýva, že najvyšší súd založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že „ústavné právo, na ktoré sa odvolával žalobca, nebolo postupom žalovaného porušené, pretože Ústava SR odkazuje na zákon, ktorý konkrétne stanovuje podmienky na vymenovanie za súdneho exekútora a tie neodporujú zásadným ustanoveniam Ústavy SR. Nebolo povinnosťou žalovaného vymenovať žalobcu za súdneho exekútora, aj pri splnení podmienok podľa § 10 ods. 1 zákona, pretože aj toto ustanovenie je podmienenečného charakteru. Za týchto okolností nebolo možné žalobcom vynútiť menovanie na ústrednom orgáne štátnej správy, pretože by to odporovalo zmyslu zákona“. Najvyšším súdom vyslovený právny názor preto nemožno označiť ako svojvôľu pri výklade a aplikácii zákona.

V predmetnej veci ústavný súd v rámci jej predbežného prerokovania dospel k záveru, že nie je nevyhnutné, aby sa v odôvodnení tohto rozhodnutia podrobne zaoberal takými aspektami podania ako sú aplikovateľnosť čl. 30 ods. 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy na funkciu „súdneho exekútora“, či existencia ústavne relevantnej (priamej) súvislosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a právami podľa týchto článkov ústavy, pretože v každom prípade v sťažnosti uvedené skutočnosti neumožnili ústavnému súdu dospieť k záveru o možnej opodstatnenosti tvrdení, že najvyšším súdom boli obmedzené práva sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, resp. právo na slobodnú voľbu povolania a právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť v rozpore s označenými článkami ústavy.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2004